

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

10. Quintum & sextum argumentum adversus statu[m] puræ naturæ, ex
ratione liberi arbitrij quo careret ad bonum, & necessitatis peccandi in
singulis operibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

ritatis hactenus Augustinus magnopere celebrat. Iam vero impossibile est ut pura natura affurgat sine gratia in amorem Dei, sub quibusconque tandem attributis, etiam conaturalissimis creaturae rationali Deum amari velit quem admodum ex Augustini doctrina velot indubitatim supra declaravimus. Omne igitur meritum bonum in pura natura, sine gratia adiutorio prorsus impossibile est, praesertim ad adipiscendam rem tantam tantoque intervallo excedentem omnes naturae vires.

Tertio, quia quamvis in pura natura esse possit aliquod meritum bonum, hoc ipsum tamen non possit sine peccatis meritorum cursum continuo interrumpentibus custodiri. Lex enim naturae non potest ullo modo sine Dei gratia voluntatem naturae roborante servari. Pondus enim saevientis concupiscentiae tantum est, ut non solum aliquod supernaturalis operis hominem praestare non sinat, sed etiam sine gratia voluntatem retrahente, in certissimum peccati praerogativam trahat. Lex enim, id est scientia boni operis sine gratia non nisi pravitate corrumpitur. Sed de hac re sequenti capite plura dicturi sumus: ex quibus tria suppeditantur argumenta, quibus omnis possibilitas boni meriti funditus in puris naturalibus evanescit. Cum igitur satis liquido constet non posse in pura natura esse meritum, quo ad integritate naturae perveluti possit, nulla etiam spes in naturalibus puris erit obsequenda bea-

titudinis naturalis sine gratia: idque sive species vitam praesentem erroribus, doloribus, ærumnis plenam, sive illam quae deposito re-sumptoque corporis onere futura sequeretur. Porro eversa spe beatitudinis per puram naturam consequenda ipsa quoque pura natura corrumpitur: sicut hoc esse constat in eum iam superius aliquoties declaratum est. Quid quod sequeretur hominem naturali er esse posse Deum, si naturaliter posset ad beatitudinem pervenire? Est enim certum neminem esse posse beatum in æternum beatitudine perpetua, quavis post hanc vitam beatitudine etiam à Philosophis immortalitatem animae praedicantibus constituta est, nisi fiat impeccabilis. Nam hoc ipso quo peccari potest, beatitudo etiam amitti potest. Quamdiu autem beatus de amitti posse cernitur, tamdiu necesse est amittimus aliquo illius amittenda timore torquetur: praesertim attentam tam ingenti animae infirmitate, quae statui pura natura implicata est. Impeccabilis igitur animus esse debet, qui aeternae beatitudinis felicitatem possidere decernitur. Sed impeccabilem esse vi propriae naturae suae soli Deo proprium est: juxta illud sancti Augustini: *Aliud est esse Deum, aliud participem Dei, Deus natura peccare non potest; participes vero Dei ab illo accipiunt ut peccare non possint.* Quod ibidem sic tradit per manus gratiae Dei: quae à pura natura secundum praesentem hypotesin etiam Scholasticorum confessione secluditur.

CAPVT DECIMVM.

Quintum & sextum argumentum adversus statum purae naturae, ex ratione liberi arbitrii quo careret ad bonum, & necessitatis peccandi in singulis operibus.

HVe usque puram naturam quatuor argumentis secundum Augustini mentem oppugnabimus, ex parte videlicet voluntatis & intellectus: quarum illa beatitudinem quam naturaliter appetit Deum amando sequitur, iste assequitur contemplandis. Nunc ex alijs capitibus non minus hostiliter ei repugnantibus evertendus est. Cum autem nihil naturae rationali magis consentaneum sit quam ut declinet à malo & faciat bonum, quam ob causam toties, ut vidimus, clamat Augustinus, malum non esse naturam sed naturae vitium; proximum est, ut de potestate non peccandi & beneficiendi quam haberet pura natura pauca praecedentibus adjungamus.

Itaque neminem inficias iturum arbitror, divinae bonitati & Christianae pietati esse contrarium, ut Deus talem dicatur instituisse posse creaturam rationalem, quae nihil omnino libertatis habeat, ut faciat ullum opus bonum, sed perpetua & in singulis operibus peccandi necessitate teneatur. Non enim

posset evidenter omnium flagitiorum & facinorum turpido quae ex tali institutione sequeretur retorqueri in creatorem, & voluntas creaturae ab omni iniquitate purgari. Hoc autem ex purae naturae conditione omnino secutum ex principis Augustini quae supra cum de statu liberi arbitrii post peccatum ageremus, fuse declaravimus, perspicue & multis modis patet.

Nam in primis ibi sex argumentis ex Augustino stabilivimus omnem indifferentiam libertatis ad bonum & malum; primum hominem peccando perdidisse; usque adeo ut loco libertatis, arbitrium voluntatis, jam perpetua quadam concupiscentiae captivitate & servitute depressum, non possit semetipsum suis viribus erigere, ut dominantem sibi dominetur, & ita faciat aliquod opus bonum. Nam ad hanc liberationem seu vinculi tenacissimi dissolutionem afferendam, filius Dei de caelo venit, & gratiam liberatricem dedit.

Secundo consequenter ex eodem sancto

Mm a

Doctore

ib. 22. de Civitate, c. 20.

Lib. 1. de natura lapsa c. 3. 1/2ue ad 9.

Doctore demonstravimus, vi captivatis seu servitutis illius, si b dominante concupiscentie iniquitate, non modo perisse libertatem facie di operis boni, sed etiam hominem in aliquid peccandi necessitatem esse precipitatum: Ita ut nec unum quidem opus morale bonum sed non malum ab eo possit fieri, nisi gratia Dei vincula eius dirumpente liberetur, quod latissime septem diversis argumentis tanquam rem in Augustino exploratissimam comprobavimus.

Tertio ibidem ostendimus summo consensu sancti Augustini ac discipulorum eius nullis virtutibus Philosophos quasi vi puræ naturæ claruisse, sed vera fuisse & proprie dicta vitia, ex quibus nihil nisi vera peccata nascerentur. Quorum singula Augustinus tanta securitate docuit, ut deliros, insanos, impios, Scripturæ & hæc adversarios nuncuparet eos qui adversus illa doctrina velut Catholice fundamenta nitentur.

Jam vero certissimum est & apud Scholasticos in confesso, excepto peccati iniquitate, que transit, nihil omnino puram naturam à natura lapsæ in ignorantia, in libertate, in concupiscentia rapuitate & servitute in potest te bene operandi & necessitate peccandi discrepare. Nam quod hoc unum differunt adhuc ipsi Scholastici esse velint, quod minor sit cecitas & corruptio natura lapsæ quam puræ, propter pater nas traditiones que ab Adamo in posteris dimanarunt, majorerque inde consequentem sapientiam, & alias causas. Unde arbitratur majorem verisimilitudinem in puræ natura futuram esse peccandi facilitatem. Quæ de re plura supra diximus. Itaque solum nos cum statum puræ nature tueretur, quæ secundum Augustinus natura per peccatum accidisse prædicabit, naturaliter ei concreatam esse censendat, Nam alioquin per baptismum, inquit, liberam baptismatis redderetur arbitrium, ut per corruptionem nature, expulsâ lege peccati, tam possibile esset moralibus splendore fulgere virtutum quam servituti horrere vitiorum. Quod cum non putaret fieri in baptismo, nihil etiam in natura per peccatum de suis omnibus motum esse, concedit. Cum ergo pura natura nihil omnino lapsam in beneficienti libertate superet, sed potius majori peccandi pronitate atque necessitate devincta teneatur perspicuum erit juxta doctrinam Augustini nihil omnino operis etiam moraliter boni puram naturam præstare posse, sed in singulis actibus ineluctabili necessitate peccaturam.

Nam illa necessitas peccandi, jacturaque laudabilis libertatis, non in aliqua naturæ lapsæ subvectione in supernaturalem statum, vel in aliqua peculiari operum honorum dig-

nitare fundata est, sed partim in eo quod creatura rationalis cum Deum sine vera gratia tanquam finem operis boni non possit suis viribus diligere, necessario in creatura dilectione requiescere debet; quod ei aternâ lege vetitum est; partim in concupiscentia captivum tenente arbitrium voluntatis, à cuius vinculo se expedire non potest. Nam inde fit, quod in omnibus motibus, eius dum sequatur, semper & usquequaque pro creatore diligendo creaturas quibus incessanter inhiat. Motus enim ejus non est aliud quam appetitus fruendi quacumque creatura. A quo morbido appetitu nihil omnino liberum facere voluntas potest, nisi gratia creatoris inspirans pro concupiscentia mala concupiscentiam bonam. Quod nisi fiat, quid aliud potest nisi motibus ejus incitata concupiscere, & concupiscendo peccare? Neque enim aliam peccatum nisi concupiscendo committitur. Cum igitur Augustinus docet naturam lapsam non posse sine gratia arbitrium voluntatis erigere te à dem natione cupiditatis, liberante a vinculo servitutis, juvante contra tyrannidem ejus, bonum opus facere; non de operibus tantum supernaturalibus sed etiam moraliter bonis loquitur, hoc est, de operibus quæ, neque tandem modo non malis. Quod ex contrario ejus valde manifestum est; nam inde consequenter docet falsam esse doctrinam Iuliani, qui opera moraliter bona, sed vitæ æternæ sterilitatem in gentilibus Philosophis predicabat. Inde ulterius docet eorum opera non tantum non esse supernaturaliter & moraliter bona, sed etiam esse mala, injusta, peccata, aternâ damnatione plectenda. Quæ sane cum in puræ natura non minus luculentè quam in lapsæ locum habeant, quam Iulianus ceterisque Pelagianis puram esse mordicus tuebantur, perspicuum profecto est puram naturam, si crearetur, omni boni operis libertate vacuum futuram solâ perpetuâque peccandi necessitate constrictam. Cujusmodi creaturam cum impossibile sit Deum condere, nisi in sola schola Manichei, impossibile consequenter erit hominem à Deo in puris naturalibus condi.

Ex quo etiam discursu tanquam à radicibus parit, cum in fine præcedentis capituli dixerimus, fieri nullo modo posse ut puræ natura beatitudinem, quam propter institutionis suæ miseriam per se adipisci nequit, aliquo virtutis vel boni operis merito post corporis mortalis resolutionem, in futura vita velut præmium presentis assequatur. Vix enim nullum esse potest puræ naturæ viribus opus bonum, ibi nec meritum nisi damnationis esse posse manifestum est.

Ibid. 2010.
vsque ad finem, p. 101
1010 l. 4. de statu naturæ lapsæ.

Enchiridion
I. p. 101
vsque ad 101.

Vile dista
supra lib. 1.
cap. 1.

Vile dista
supra lib. 1.
cap. 1.

Lib. 1. operum
imp. 1. fol.
292. & 294.

Handwritten note:
L. 1. p. 101